

REDACTIA

Arad, Deak Foreac-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Anstro-Ungaria:
pe un an . . . . . 20 cor.
pe 1/2 an . . . . . 10 .
pe 1/4 an . . . . . 5 .
pe 1 lună . . . . . 2 .
N-rii de Duminecă pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deak Foreac-utca nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 h., de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Soritori nefrancați nu se primesc.

TRIBUNA POPORULUI

„Debut ciudat“.

(*) Așa numesc confrății noștri dela Brașov debutul celor din jurul „Libertății“. Este ciudat însă, că abea acum, după ce în al patrulea număr tinerii dela Oraștie se identifica cu idei sulevate în ziarul nostru, confrății dela Brașov încețese sprințele când vorba-i de tinerii susaminiți.

De ce?

Indoiala nu suferă, căci confrății brașoveni au francheța să o spună, adevărat, mai mult prin citațiuni, arătând adică ceea ce nu-le place din articolul amicului nostru V. G., articol ale cărui idei „Libertatea“ le scoate în relief — drept program și „datătoare de direcție“...

Cum adică? Li-ar fi plăcut mai bine confrăților noștri dela Brașov dacă tinerii aceștia ieșeau în vileag dând în dreapta și stânga, dacă ei nu s'ar apropia de nici una dintre grupările existente, ci ar fi urmat direcția ce cunoscutul Daian inaugurează, pe vremuri, tot în numele tinerimii și de fapt zăpăcind pe câțiva tineri, cari atunci erau încă pe banelle universităților! Era mai folositor pentru cauză dacă tinerii ar fi zis: cine nu-i cu noi, e contra partidului. Ii vom trata deci ca dușmani, după cum Daian tratase drept „trădători de neam“ pe un Brote, Lucaciu, Mangra și pe toți amicii acestora!

De alt-fel vedem cu plăcere că însăși „Tribuna“ de ieri publică un articol, în care ocupându-se de „Libertatea“, accentuează necesitatea introducerii în sinul partidului național a unor idei noi, precum salută și activitatea tinerilor dela Oraștie.

Se poate ca unor „cinstite individualități“ să le fi convenit mai mult dacă tinerii ar fi făcut zarvă. Dar aceasta „încă nu însemnează că s'ar fi făcut bine și cauzei naționale“ care

nu poate fi monopolul exclusiv al nimerului, după cum nu poate fi supărare, dacă tinerii nu stau pe loc, ca bêtrenii, ci declară și fac totul pentru a merge înainte, ducând însă cu ei și cauza națională.

Noi nu intenționăm să apărăm pe cei dela Oraștie; vor ști ei să răspundă, dacă vor socoti că trebuie vorbească. Ținem să amintim însă confrăților dela Brașov că numai siluind înțelesul, cine-va a putut scoate din articolul amicului nostru, reproduș de „Libertatea“, că ne-am fi pus drept țintă numai „ruperea hamurilor vechi“...

Nu, la asta nu s'a putut gândi nimeni, căci cauza națională — comoara vieții noastre românești, după-cum a scris V. G. — nu e legată de hamuri, ci ea poate fi dusă înainte, spre isbândă, luptând și altfel de cum s'a luptat ori mai bine: nu s'a luptat în cești din urmă câțiva ani! Necesitatea unei schimbări de organizare și tactică, într'adever, azi numai încapăținarea oarbă o mai poate tăgădui.

Și fiind-că tinerii accentuează și ei această necesitate, ear ziarele maghiare fie intenționat, fie din prostie, ved în această atitudine „formarea unui nou partid activist, care să mearse pe ultraiști“, o dorință a Ungurilor, ear nu un fapt săvârșit de Români, — noi să abdicăm la ideile noastre, să nu căutăm a le populariza, numai ca Ungurii să nu scrie după-cum le place?

Desigur că nu!

Ce însemnează deci atunci dojana confrăților noștri brașoveni, cari privitor la articolul nostru și la chipul cum tinerii l'au primit și l'au comentat, scriu: „Apoi să se mai mire omul, că adversarii vorbesc de un „nou partid național român“! ?...“

Tinerii români din giurul „Libertății“ și luptători români de pretutindeni! Stați locului, nu graiți de noul lupte și de organizării, ci jurăți că

totul e în ordine, că o seamă de bêtrenii vegheză neadormit asupra destinelor poporului român — și fiți siguri: presa maghiară n'are să mai scrie nimic supărător.

Ce-o fi însă atunci cu chestia națională, poate ne vor spune-o confrății dela Brașov, oameni chibzuiți și cari știu cum să respecte — tradițiile.

Un memoriu contra Pangermanilor austriaci. Ziarul vienez „Neue Wiener Journal“ într'un număr din urmă anunță, că arhiepiscopul-cardinal Dr. Gruscha a dat acum de curând Majestății Sale Monarhului un memoriu, în care acuză atitudinea guvernului austriac față cu mișcarea anti-catolică a Pangermanilor austriaci. Monarhul — zice numită foaie vieneză — a primit cu multă bunăvoiașă memoriul cardinalului Gruscha, dar a accentuat în același timp că atitudinea de până acum a guvernului trebuie s'o considere, peste tot, corectă. Terenul legal — a zis Monarhul — nu poate să fie depășit, și numai atunci are să intervină guvernul, dacă în agitarea din chestie se ivesc veditate călcări de lege. Aceasta totdeauna s'a observat și până acum, astfel, că azi e inutilă o schimbare în tactica de până acum a guvernului austriac.

Obstrucție contra tarifului vamal german. Din Berlin sosește știrea, că comisia tarifului vamal din Reichstag de 14 zile tot ține ședințe, fără să fi trecut peste stadiul începutului dezbaterilor. Socialiștii și liberalii prezintă într'una amendamente, pe cari apoi le spriginesc cu nesfrâșite discursuri și cari apoi puse la vot, cad. Pentru obstrucționist: acuzata nu e nici o supărare, căci lățul scop ce urmăresc este, să se pearză, să se întăziese vremea. Dar în ședința recentă a comisiei s'a mai petrecut și un lucru neașteptat, și anume: Propunerea unui socialist — făcută probabil din ironie — s'a primit cu unanimitate; ear în propunere se cere, ca ordine din străinătate, în cazul când cântăresc mai puțin de 250 grame, să fie libere de vamă.

Șeful agrari, conservatorii și centrul, la rândul lor nici ei nu sunt înțeleși și învoși asupra înălțimii taxelor vamale. Așa că ar fi cu putință, ca proiectul de tarif vamal să cadă deja în comisiune, așa că în pînă nu ar mai fi nevoie de obstrucție.

Autonomia catolică.

In ședința de Sâmbătă a congresului catolic din Budapesta, după o discuție animată ce a avut loc între Zichy Nándor și Ugron pe d'oparte, cari au criticat asupra episcopatul că nu e destul de energetic, ear pe de altă parte între arhiepiscopul Samassa și Hoványi, cari au primit proiectul comisiei de 27, procedându-se la vot, proiectul comisiei de 27 s'a primit cu 69 voturi contra 56. Pe lângă proiect au votat 10 episcopi și 4 priori.

Din Dietă.

Ședința dela 25 Ianuarie.

Dietă s'a ocupat de suspendarea de imunitate a mai multor deputați. La ordinea zilei urmează interpellarea deputatului Gorove László, concepută în următorii termeni:

„Are cunoștință ministrul de culte și ministrul de interne, că un partid se pretează de a face, în mijlocul tinerimii universitare, agitațiuni nu numai politice și politice-confesionale, ci provoacă și tulburări: și deoare ce partidele tinerimii nu sunt îndreptățite de a exista, decât înăuntrul zidurilor universității, în data ce trec peste acest cadru, ne mai fiind o afacere internă a universității, sunt dispuși domni ministri să o regulamenteze?“

Ministrul de culte Wlassics, și în numele ministrului de interne, declară, că condamnă formarea de partide politice între studenți. Condamnă hotărât, că și după alegeri se mai mențin grupări cu asemenea nume; agrar-liberal, radical, național, reformatör, etc. Rolul universității este de a educa, nu de a face partide.

Csavolszky: Președintele partidului radical e Wlassics Tibor! (Fiul ministrului).

Răspunsul ministrului se ia la cunoștință.

Expoziția lui Grigorescu.

Din ajunul anului nou una din sălile Ateneului Român din București este loc de întâlnire pentru toți iubitorii de artă. Marele pictor național Grigorescu a expus spre vnzare toate pânzele, vre-o trei sute la număr... Și pelerinează lumea, pălcuri, pălcuri. Bogății cumpără pentru-că s'ar gena să n'abă în casa lor ceva de Grigorescu, ear intelectualii, cu bani mai puțin, sunt atât de pasionați de tot ce a eșit de sub penelul marelui măiestru, încât jertesc ultimul lor ban.

În pictură Grigorescu reprezintă școala impresionistilor. În executarea amănunțită a tablourilor abia pune grije, ci par-că a sugrăvit cu un cuțit... Privite însă dela distanță, fiecare din pânzele sale îți deșteaptă în suflet o idee... Te face mai mult să simți, decât să vezi!...

Pentru Români Grigorescu are însă și o altă însemnătate, mult mai mare și națională, ca să zic așa. Nimeni ca el nu și-a închinat talentul într'a fixa pe pânză întreaga viață a țărânului român. Peisajele lui puse între nu știu câte peisaje de ale altor pictori mari, au să se distingă: e alt cer, alte păraie, alte dealuri. Vezi și mai ales simți că înaintea ta ai un colț din patria română...

Cât despre țărani, ni-i prezintă într'o lumină pe cât de adevărată, pe atât de poetică. Cum merg dimineața, în carul

cu doi ori cu patru boi, la țarină; cum se totore pe'nserate, cum ară până abia-i mai disting în întunerecul ce se lasă; și vezi cărând fân și lemne, li vezi pe luncă, li vezi pe gânduri; li vezi pe Români la gara bordeiului și pe coasta dealului. Li vezi mergând vesel la bălciu; vezi nuntă, locat par-că auzi și veselia ce umple valea în întregă; și prezintă mai ales vieța primitivă: păstoritul.

Atâția ciobani, atâtea fetigoare, cari păzesc turma de oi, nici un pictor român n'a zugrăvit... Vezi cireșile de boi și yaci la țărnușul apei ori strinse la umbră... Și prezintă casa țărănească, cu ciardașul cel luminos; și dă casă de om sărac și interiorul cărcmei, care duce la sărăcie. Marginea de sat, cu cășile de fân, cu vre-an deal ori câmp, par-că și-e cunoștință din copilărie... Drumuri grele și șosele netede, fântâni unde fetele-și umplu cofeele, apus de soare și zi în plină lumină, țărani în mijlocul holdei galbene, cu un cuvânt tot ce constituie bogăția țării și cuprinsul hotarelor ei, găsești în pânzele lui Grigorescu, toate compoziții atât de măiestre și de firești, încât dacă ar veni un țărân în sală, la vederea celui dintâiu tablou ar exclama: dar asta-i din satul nostru!

Cu aceeași dragoste și poezie ne înfățișează apoi pe țărani, acești noștri nedespărțiți de satele noastre românești... Găsim apoi și câte o pânză ce amintește de impresiile primite de artist când a colindat prin străinătate.

Sunt două săptămâni de când am văzut expoziția aceasta, și farmecul ei mă stăpânește încă, mă urmărește. Par-că aș fi citit vre o șopee națională, puternică și dulce. „România pitorească“ a lui Vlahuță și atâtea poezii cari cântă frumșetea pământului locuit de Români, numai acestea și mai lasă în suflet impresii atât de înălțătoare! Văd par-că și acum un pom înflorit, încât crengile-i atrină aproape până la pământ și florile se scutură, s'acopere, nu alt-ceva, fetița culcată-n iarba mare, moale și d'un verde plin de viață... D'apoi acel dorobanț svelt, care cu pusa pe umăr își rotește ochi să vadă ce e la frontieră, și fragmentul din bălălia dela Călugăreni!...

Nu e notă, pe care să n'o găsești în tablourile lui Grigorescu... Și dă veselie, te umple de melancolie, îți deșteaptă entuziasmul...

E o școală națională ce a întemeiat Grigorescu, și dacă e ceva de obiecționat și de regretat, e numai puțină grije ce se dă într'a folosi capo d'operele lui pentru ridicarea sentimentului național. Tablourile acestea sunt adică acum, desigur, pentru ultima oară împrennă. Le ved bucureștenii numai. Ear d'aci încolo au să se împărășie toate, căci una nu va rămâne nevinăduță. Restul țării, restul Românilor, marca majoritate a Românilor, trebuie să se mulțumească numai citind palide dări de seamă.

Ungurii alt-fel fac. Eată, în fis-care an, pânzele mai însemnate ale pictorilor ce se disting la expoziția de iarnă din Budapesta, sunt purtate prin fie-care oraș de provincie.

S'a întemeiat o societate chiar, care n'are alt scop decât să aranjeze aceste expoziții, dezvoltând pe d'oparte gustul estetic și mândria în popor, ear pe de altă parte se ajută ca pictorii să-și desfășoare operele cu preț cât se poate de ridicat.

Să fim noi oare ma prejos decât Ungurii?

Capetele luminate, inimile generoase ale neamului românesc să nu înțeteagă oare, ce efect binefăcător ar ave purtându-se capo d'operele măiestrilor români pretutindeni unde sunt Români?

Ear' închipuiți-vă, ce efect ar face, de pildă, dacă s'ar aranja o asemenea expoziție la Brașov, Sibiu, Arad și Lugoj, centre românești puternice!... Se cheltuiesc atâția bani pe diferite misiuni, pe urma căror neamul românesc se alege cel mult cu un raport sec, pus la dosar în archiva vre-unui minister ori primărie... Să nu fie câte-va mil pentru a se purta capo d'operele pictorilor români și pela noi?

Vlahuță, iubitul poet și admiratorul fără seamăn al lui Grigorescu, care zilnic cercetează expoziția, într'o convorbire emisese ideea aceasta.

Oare nu s'ar puté să stăruie asupra ei? Să ne încălzim ast-fel și noi, cești d'aci, de darul dumnezeesc al marelui maiestru Grigorescu.

Russu Șirvanu.

Chamberlain concesiv.

Deja dela începutul ostilităților dintre Marea-Britanie și statul liber Transvaal s'a îndreptat privirea atentă a lumii civilizate asupra evenimentelor din Africa-meridională, de unde zi de zi așteptam nouă știri despre întâmplări pline de surprinderi, până ce în fine atitudinea violentă a regimului englez și tenacitatea Volksraadului de a nu ceda, — știindu-se în poziție de pur adevăr și drept indiscutabil, — a transpus cestiunea de controversă pe alt teren, încredințând astfel deciziunea ei sorții prin arme. În acest stadiu ajuns conflictul dintre litiganti, nu ne-am mai așteptat la mari surprinderi, căci părerea generală a fost, că micile republice confederate vor fi în scurt timp cutropite cu desăvârșire de prepotența Angliei. Dar s'a săvârșit minune. Iubirea de patrie, convingerea fermă despre dreptatea cauzelor, sacrificarea de sine, vitejia și puterea credinței, au schimbat imposibilul în posibil, aparența în realitate, mitul în fapt adevărat. Fie-care zi a adus nouă surprinderi, zi de zi cauza Olandezilor sud-africani a cucerit nou teren, nouă simpatii, iubirea și admirațiunea popoarelor unverse, și cu cât s'afrațit fatalul războiu întârzie, cu atât mai rezoluit apare micul popor eroic a și apăra libertatea, independența și onoarea sa națională, preferind totala lui nimicire pe câmpul de luptă, de cât a purta catenele sclaviei. Eată nouă timpuri de glorie, un nou astru al amorului de patrie și neam, o nouă lume de eroi și semizele. Nime n'a cutecat nici visa, că evenimentele să iee astfel de întorsătură, și guvernul englez de sigur nu s'a așteptat la aceea, ca un popor mititel să-i procure atâtea dificultăți și obstacule invincibile: el s'a răzimat pe opinia publică sedusă de ei, pe presa jidovită, care din atari stări chaotice numai avantaje știe trage; pe avajile imense, cari în prima linie constituiesc puterea Angliei, cu cari spera să nimicească două state mici înfloritoare.

Și ce a dat ansă la acest război cu urmări atât de funeste pentru englez? De ce Anglia a căutat cu orice preț conflictul cu statele sud-africane? Ce interese mari de stat au silit-o să se iee la luptă pe moarte și viață ca un popor numeric disparent, când va să periclitizeze coloniile engleze din sudul Africii? Doar pentru a câștiga pe sormanii „țărani” pentru cultura engleză, a le oferi posibilitatea a și îmbrăca individualitatea lor „bruă” în spirit și idiom englez? — se pare că spiritul și limba engleză are pretențiune exclusivă la o cultură superioară. În adevăr să folosesc în totdeauna politicienii englezi de pretextul răspândirei culturii și civilizațiunii, de câte ori e vorba despre expansiunea puterii Angliei, și toate, toate războaiele ei suscepute contra sâlbaticilor se făceau în numele culturii și a humanismului! Fantoma imperialismului plutește vecinic năntea ochilor lor. Dar a civiliza pe sâlbatic, fie și în modul cu o face Anglia, avem a mai pricepe, dar ce necesitate de actualul războiu? Stau doară Burii pe aceeași treaptă infimă a culturii cu triburile feroce din Africa și

Asia? Nu sunt ei poate capabili, de o dezvoltare proprie, încât să fie lipsă alții să îi conducă, și chiar englezii în antecul culturii moderne? Rădical numai a și cugeta la așa absurdități, cu cari debutau zărele engleze coloane întregi la începutul războiului. Viața de stat, școlile bine organizate și înfloritoare înainte de războiul actual, stările sociale sănătoase, viața familiară, modul de războire uman, toate acestea să mai dovedesc că Boerii au numai că stau pe un nivel de cultură superior, dar pot fi luați drept model în multe privințe și pentru europenii moderni. Și să nu uităm, că Transvaalul a câștigat la expozițiunea franceză din 1900 al doilea premiu, pentru instrucțiunea populară, după Anglia cuită!

Ce a silit prin urmare pe guvernul englez și în prima linie pe Chamberlain, urzitorul actualului campanii a tulbura pacea unui popor brav, doritor de progres, în patria sa, la vatra sa, a pune stavilă dezvoltării sale naționale, și afară de toate a organiza contra lui un războiu de exterminare? Răspunsul reese expresiv din cuvintele lui Chamberlain și din vorbirea „at Salisbury, care a rostit-o președintele consiliului ministerial la banchetul lord majorilor. Ambii ministri au susținut cu mult cinism, că Transvaalul constituie pericol permanent pentru coloniile engleze sud-africane! Cu astfel de minciuni a sedus guvernul englez opinia publică, cu apropiatul sfârșit al războiului voia Chamberlain să liniștească spiritele, desilusionate în primul moment al entuziasmului fals, ca să și poată continua rolul diabolic până la fine și execuția fapta criminală; prin intervențirea și falsificarea știrilor de zi a'ă năisut, dacă nu însuflețirea, cel puțin ceva simpatie ori misericordie să stoarcă dela marea popor pentru guvernul și partidul său atât de compromis.

Cel ce însă consideră declarațiunile de mai sus ale ministrului president al coloniilor engleze ca proprie cauză a războiului, acela a mar greșete contra adevărului. Motivul, care a mănăat guvernul englez la acte de violență și barbarie, trebuie căutat alt unde, ca să putem privi întreprinderea lui Chamberlain în lumină adevărată. Causa acestui războiu fără seamăn în istoria mai nouă, este vecinica vênare după câștig, căutarea după isvoare de înăvuire, ear ca atari i-s'au părut lui Chamberlain a conțena pe deplin nesățul englez: bogățiile mine de aur dela Johannesburg și câmpiile vaste de diamant din Transvaal. O aur sacra famos! În van se sfoțosează domnul Chamberlain să nege acest fapt trist, dar adevărat.

Pentru a ascunde acest secret englezesc din năntea publicității din motive bine pricepute, s'a inventat povestea de mai sus cu independența republicilor bure ca mare pericol pentru existența politică-națională a Angliei în Africa de sud. Pe aceasta temă deci începuse Chamberlain să călărească, când în mod nepermis și contrar drepturilor internaționale a căutat cu orice preț amestec în afacerile interne ale statului liber Transvaal, pentru a provoca, cum era de prevăzut, un conflict de arme, și așa să și ajungă scopul final. Căci

ce sens a avut dintru început deja, dela fondarea coloniilor Olandeze în Africa, atacul continuu, eterna persecuțiune a populațiunii, pătrunderea tot mai adâncă în interiorul Africii, unde Burii strămtorați tot de atâtea ori nouă patrie își fondau; ce înțeles năvălirea doctorului Jameson în Transvaal, în fine stoarcerea drepturilor civile pe seama elementelor suspecte venetice din Transvaal în mod provocător, ce sens, ce înțeles, dacă nu a căuta ocaziunea potrivită pentru începerea unei acțiuni mai energice, mai eficace spre a realiza încă o parte însemnată din idealul estinderii patriei engleze? Colosal. A sili pe pacificii Burii la acordarea drepturilor civile Uitlanderilor și tuturor vagabonzilor, când acasă în Anglia însăși bravii Irlandezi asemenea își pretind drepturile politice confiscate, este desigur o ironie non plus ultra, un cinism de grad suprem, un adevărat banditism politic.

Gr. Iorga.

(Va urma.)

DIN ROMÂNIA.

Dela Cameră. Eată, textual, cuvintele rostite în Cameră, de di președinte al consiliului D. Sturdza, după ce a dat citire Mesagiului regal privitor la demisiunea d-lui G. D. Pallade:

Domnilor deputați,

„Cred că nu am nevoie de a vă asigura că schimbarea în minister, pe care va anunțat-o Mesagiul Regal, nu schimbă în nimic programul inaugurat în primăvara anului trecut. Di Pallade, după o muncă foarte intensă și ostenitoare în împrejurările cele mai dificile, a simțit nevoie de odihnă pentru cât-va timp.

„Nici o schimbare nu se aduce în mersul guvernului. Aceleași principii cari ne-au adus aci, aceleași principii ne vor conduce și de aci înainte: consolidarea finanțelor țării și a creditului Statului.

„Am început rezolvarea acestor grele cestiuni prin a aduce echilibrul în bugetul Statului. Pe când în Septembrie și Octombrie putea să fie o oare care îndoielă, astăzi echilibrul bugetar este asigurat și cu aceasta am făcut un pas foarte mare în lămurirea și întărirea situațiunii noastre financiare și politice.

„Am ajuns la acest rezultat prin restringerea cheltuielilor și aducerea ordinii într'insule, și tot pe calea aceasta vom pași înainte.

„Am convingerea că în această privință ne veți da tot ajutorul d-voastră precum ni l'ați dat în primăvara trecută căci numai prin stabilirea unui echilibru constant în bugetul statului suntem siguri că vom restabili creditul nostru în starea lui anterioară.

„In legislatura actuală, aceasta trebuie să fie lucrarea noastră.

„Eu vă rog, ca de Lună, când voi prezenta bugetul, să ne punem la muncă intensă, serioasă și plină de activitate, pentru ca să dăm Statului în scurt timp bugetul cel nou al anului viitor. Aceasta va face o impresiune și în străinătate, și va reînvi credulul nostru.

„In zilele până Lună, dacă aceasta va fi primit și de d-voastră, v'ași ruga ca să intrați în discuțiunea legii Casei bicericilor. Raportul este gata.

De Lună înainte să ne ocupăm în mod intensiv de cestiunea bugetară. (Aplause).

Din memoriile lui Milan.

De curând a apărut în Belgrad o carte, care conține mai multe scrisori foarte interesante. În considerarea situației nenorocite pe care o are astăzi tinerul rege Alexandru, credem că nu e lipsit de interes să dăm aci două scrisori ale lui Milan, prin care tatăl își caracterizează fiul. Eată o scrisoare din anul 1893:

Nu mai cunosc pe Sașa. E rezervat și încăpăținat; și cred că mie mi va face multă nenorocire. Radicalii încează contra mea; mă tem că într'o bună zi Alexandru mă lasă în bătaie. El poartă pe regale din oraș în oraș, din sat în sat și-l silesc să jure pe evangelia radicală. Aceasta nu-i este permis unui rege constituțional. L'au tărit până și la momentul Karageorgheviceștilor și l'au făcut să încunune momentul dujmanului. L'au făcut pe Sașa să creadă, că printr'acest pas a încetat dujmănia dintre familiile Obrenovici și Karageorghevici și că chestia dinastiei s'a lămurit pentru totdeauna. Petre Karageorghevici s'a grăbit să timbreze această „impăcare” de curată comedie, exprimându-și aspirarea la tronul Serbiei. Strașnică palmă pentru noi! Și acum vor să-l poarte pe Sașa pela Cetinje. Din aceasta nu va fi nimic, chiar și dacă ar costa o lovitură de stat. Sunt logrijorat de bunul copil. Dacă na va lua antidot, otrava cea multă ce i-au picurat în suflet îl va nimici. Mă tot gândesc să-l găsesc o femeie distinșă, care cu noblețta inimii să-l învieze și să-l întărească. O archiducesă austriacă sau o princesă germană imi este idealul. Aceste descendențe domnești sunt născute toate pentru a fi regine. Ziua-noaptea mă preocupă aceste gânduri.

Intr'o scrisoare dela 20 Aprilie 1899 spune răposatul rege Milan, între altele, și următoarele:

Cu Sașa nu sunt de loc mulțumit. Totdeauna am fost vrăjmașul radicalilor; dar goanele cele multe ce a pornit Sașa contra radicalilor, nu sunt bune, căci dac la războiu civil. Eu joc rolul de frină. Dacă nu sunt eu, se încurcă trenul și pe noi ne trânteste. Sașa atribuie prea mare putere Coroanei. Dacă tot poporul stă față în față cu el, atunci nu poate face un lucru mai cuminte — după-cum așa bine a zis Bülow — decât că în mijlocul concertului european depune fluerul și pleacă pe neobservate. Viena se înșală, dacă crede că putem să ne repezim cu capul în perete. Simt că va fi rău. Sașa trebuie să fie înșurat îngrăbă ca să cadă în mâni bune. Aceasta e singura mântuire. Hotărîrea mea dela 1889, când am abdicat dela tron în favorul fiului meu acum o regret mai mult. Adese-ori am greșit sau am căzut în rătăcire, dar pot s'o spun, că în Serbia nici când n'a fost o situațiune mai tristă, ca după abdicarea mea. Viitorul mă umple de grijă. Milan.

NOUTĂȚI.

ARAD, 27 Ianuarie n. 1902.

Plângere amară formulează „Arad és Vidék” de ieri. Zice că deși Ovrei l'au ajutat în toate pe Salacz, acesta de fapt era un mare antisemit. Dovadă, că dintre 80 învătători aradani, cei mai mulți aleși sub dânsul, Ovrei nu-i nici unul.

Mare diplomat trebuie că e Salacz, când hahamii presei locale numai acum au observat că el e — antisemit.

CLEOPATRA.

ROMAN 15

de
HAGGARD RIDER.

Traducere de Leandru.

— Ah, ne intrerupse unchiul meu, care până acum ni-a privit mereu — ah așa imi place să te vezi, fi ca mea! Aceasta este Charmion, pe care am cunoscut-o și am crescut o eu — nu fata dela curte, pe care n'o iubesc, care e înșită în mătase de Keos și îmbrăștie mirsme din corpul ei parfumat. Lasa să și se împetrescă inima în chipul acesta, da, focul nestins al iubirii de patrie, îi redă forma stabilă — ear recompensa e sigură. Ear acum acoperiți îmbrăcămintea nemodestă și lasă-ne singuri căci vremea e înaintată. După cum ai zis, mâne va fi acolo Harmachis. Du-te în pace!

Charmion se închină și cu o singură mișcare își aruncă pe umeri mantaua. Pe urmă imi prinse mâna și o atinse cu gara și se depărtă fără nici o vorbă.

— Ciudată fată! zise Sepa, când rămaseram singuri. — Nespus de ciudată și nu-ți inspiră încredere.

— Mi-se pare că ai fost prea rece față de ea, unchiule.

— Așa e, răspuse Sepa — dar nu fără motiv. Ferește-te de Charmion, Har-

machis. E foarte îndărătnică, și mi-e frică că ușor deraliază. În realitate: e femeie în puterea cuvântului, și totmai cu un cal îndărătnic, se va duce încărău îi place ei. E cuminte și aprinsă, și se încântă de cauza noastră; numai să nu se isbească această cauză de dorințele ei; căci va lucra numai după inimă — și va aduce or-ee jertfă.

Am speriat-o adineaori, căci acum e în puterea mea încă, cine știe însă dacă nu se va smulge de sub această putere!

Îți spun că în puterea acestei fete e viața noastră, și dacă ea ne înșeala, ce va fi atunci?

Vai nouă, că suntem constrânși a ne folosi de o unealtă ca aceasta! Am avut nevoie de ea, nu era alt mijloc, și totuși mă tem. Mă rog, să meargă toate bine, și uneori, totuși mi-e frică de nepoata mea Charmion — e o fată nespuse de frumoasă și focul tinereții îi circulă cu putere în vinele albastre. Vai de cauza, care-și bazează puterea pe credința femeii; căci îți spun, femeia e credincioasă numai unde iubește; și când iubește, necredința se schimbă în credință. Nu e de natură statornică, ca bărbatul; se ridică mai sus, dar și cade mai afund; e tare și schimbăcioasă ca marea.

De aceea îți spun, Harmachis, păzește-te de această Charmion căci întocmai ca marea, te poate nimici, și împreună cu tine suferă naufragi toată speranța Egiptului.

X.

Așa a doua zi m'am îmbrăcat în haine ce se cuvin unui mag sau astronom; imi

lua pe mine o mantie lungă, pe cap mi-am pus un comănac pe care erau cusute stele, la cingătoare mi am pus o tăbliță de scris, și un sul de hârtie, pe care erau scrise diferite cuvinte magice și semne mistice. În mână avam o baghetă de abanoa, cu vârf de os de elefant, de care poartă de obicei preoții și maistrii de magie.

Între cel din urmă eram fruntaș, cunoșteam tainele lor, pe cari le-am învățat în Anuba, suplinind dexteritatea mânel, ce o poți câștiga numai după multă praxă.

Și așa nu fără oare-care lene, — căci nu eram prietenul acestui joc, desprețuim scamatoria — plecă peste Brukhium în palatul din Lochias, unde mă conduse unchiul meu Sepa.

În fine, urcând repede printre șirele duble de sîrxi, ne aflam înaintea porții de bronz cu pereți de marmoră. În interiorul căreia e casa de veghe. Aici unchiul meu mă lasă singur, rugându-se ca să ajung norocos la țintă.

Eară eu m'am apropiat ușurel de poartă unde păzitorii gallici imi vorbiră dur, întrebându-mă de nume, ocupațiune, și de scopul venirii mele. Le-am spus că sunt Harmachis, astronomul, și cant pe Charmion, favorita reginei.

Păzitorul voia să mă lase să intru, dar veni un Roman cu numele Paulus, și i-a în terzis.

(Va urma.)

Canalisarea în Pârnea. Ziarele locale aduc știrea că la primăria din Arad oficiul inginerilor e aproape să termine planul de canalizare a Pârniei. E vorba de canale deschise, cari să conducă însă în Murș toată murdăria ce se adună pe străzi, și să se mai ajute astfel îndreptarea salubrității publice. La acest plan se lucrează deja de trei ani.

Dacă știrea se va adeveri, într'adevăr se va face un lucru bun și demn de toată lauda. Sub Salacz s'a regulat orașul de sus. Dacă sub dl Institoris se vor face îndreptări în suburbii, își va face nume nepitor.

Convenire socială în Lipova, se va ține Joi în 30 Ianuarie st. n. a. c. în sala hotelului „Archiducele Iosif” — începutul seara la 7 ore. Cina se va servi a la carte.

Comisiunea de imunitate a camerei ungare a ținut ședință și discutând mai multe cazuri de imunitate, a decis de-a estrada mai mulți deputați trași în cercetare penală pentru vătămarea de onoare (Colom. Szabo), duel (St. Rakovsky și L. Olaj), calumnie (Zoltan Papp). Intre aceștia se află și unul dintre noii deputați slovaci, Ioan Valasek, pe care comisiunea a decis a-l extrada pentru-că este acuzat a fi comis delictul agitațiunii contra naționalității maghiare.

Sentență în afacerea panamalei dela Kis-Czell. După o pertractare de trei zile, tribunalul din Szombathely a adus sentență în afacerea panamalei din Kis-Czell, unde directorul de bancă Rosenberg, în înțelegere cu primul contabil au pungașit lumea cu peste un milion coroane. Rosenberg a scăpat în — America, și astfel la judecată a ajuns numai Ritt Károly, contabilul, care deși a tăgăduit, s'a căutat să pună vina pe directorul, totuși s'a adeverit vinovăția lui și astfel a fost osândit la 3 ani temniță grea și pierderea drepturilor politice, iar membrii din direcție pentru neglijență la câte 100 coroane amendă.

După nuntă. Prințesa Windisgrätz, neopata M. Sale, care s'a cununat abea de patru zile, a sosit deja la castelul din Welles, unde va petrece săptămânile de miere. Primire oficială nu li s'a făcut la gară, cum au sosit însă seara, satul a fost iluminat și populația li-a făcut o mare și entusiastă ovațiune.

Cadourile ce a primit prințesa sunt: 8 milioane coroane în diferite hârtii de valoare și în bani gata; 1 milion 250.000 coroane rentă anuală; un castel și o moșie de 20.000 hectare; un palat în Viena; un colier cu 32 briliante, un diadem de diamant și diferite alte giuvaricale, precum și tacămurii de aur pentru 32 persoane, cu totul în valoare de 5 milioane.

Scandal în biserică. Ziarele maghiare aduc știrea că în comuna Moha din Târnava Mare preotul gr.-oriental a fost crunt bătut chiar în biserică. În selbăticia lor — scrie „M. Szó” — ei au voit să-l restignească. Și așa însă preotul a suferit martiriul, căci l'au târât în cimitir și l'au bătut de l'au lăsat aproape mort.

Dacă este adevărat numai ceva din câte relatează presa maghiară, acei Români uitați de sine nu merită numele de creștini!

O carte de valoare. În „Tipografia cărților bisericești” din București a apărut în traducere română Istoria Bisericească a profesorului Eusevie Popovici. Autorul cărții, Părintele Eusevi, Popovici este un erudit profesor al Facultății teologice din Cernăuți, iar traducătorii sunt doi episcopi din România, cu nume în literatură noastră bisericească și adevărate: Dr. Atanasie Mironescu și Dr. Gherasim Timuș. Cartea e de două volume, de formatul 8° mare, de 724+554 pagini și cuprinde pe lângă o introducere (pag 1—45) Istoria bisericească dela întemeierea bisericești până în prezent și Statistica bisericească.

Pentru Români sunt de o valoare neprețuită părțile, cari tractează Istoria Bisericești române.

Cranialul lui Petöfi. Dr. Török Aurel a pus la o cercetare minuțioasă cranialul dus din Blaj la Budapesta. Au asistat profesorii din Blaj, Cheșeanu și Bonfiniu reprezentantul societății „Petöfi” Kéry și asistentul lui Dr. Török. Cercetarea a durat două ore. La fine Dr. Török și-a exprimat convingerea, că cranialul nu poate fi a lui Petöfi.

Ziarele din Pesta înregistrând știrea aceasta, că chestia va dispărea dela ordinea zilei. Întrebarea însă că oare dl Dr. Török nu se înșală în părerea sa.

Telefon între Brașov și București. Comisiunea administrativă a comitatului Brașov a hotărât să recerce camera comercială și industrială din Brașov, ca în conlucrare cu cea din Murș-Ogoheiu să facă demersuri pentru-ca între Brașov și București să se instaleze cât se poate de curând rețeaua telefonică.

Cămătarul din ținutul de sud adică Bănat. Se scrie din Lugoș: Poliția de aci a deținut pe popietarul din loc *Avram Friedmann* care lua camătă cu 78 procente. El va fi judecat în zilele acestea. La pertractare vor fi aduși 72 de martori, așa că procesul va ține vre-o 2—3 săptămâni. Apărătorul jidanului este dl *Coriolan Brediceanu*.

Să ne despărțim. Capitala Franței are acum o mare senzație. Înainte de asta cu vre-o doi ani a sosit din San-Francisco o pereche distinsă păreche de aristocrat, care era archi-milionar. Aci a închiriat locuință stabilă. Prin bogăția, maniere elegante și prin frumsețea doamnei a ajuns bine văzut în societatea din Paris. Dl și d-na Garnet se chemau tinerii soți. Ei primeau multe vizite în palatul lor din Bois de Boulogne. Pe lângă că doamna era foarte frumoasă avea și voce admirabilă, așa, că ar fi putut cânta și la operă. Toată lumea știe, că tinera păreche era fericită. Dar nimic nu e vecinic. Soartea lui Sarmet a vrut, ca el să nu fie fericit. El trebuia, să călătorească de multe ori la Londra în afaceri comerciale. Acolo a făcut cunoștință cu frumoasa actriță engleză Poltere Brown. Marele Galeoto s'a îngrijit, ca soția lui Garnet să aște de aceasta. În zadar explica Garnet soției sale, că toate acestea sunt minciuni, d-na Garnet voi să divorțeze. Ea a declarat că mai bine moare decât să trăiască cu el. Desperarea soțului e de nedescris. În această întâmplare e de însemnat, că d-na Garnet era o fată săracă, când s'a măritat după archi-milionarul Garnet. Acum însă el trebuie să se roage în genunchi să nu-l lase nevasta lui cea superbă. Trebuie să îi plătească o sumă colosală. D-na Garnet învață acum a cânta, căci vrea să se facă actriță.

Congregația.

Românii s'au presintat în număr foarte frumos, ceea-ce dovedește interesul ce fruntașii îl poartă cauzei obștești. Dl comite suprem *Urban* deschizând ședința, consultă adunarea dacă are cineva ceva de observat în privința raportului d-lui vice comite, prezentat tipărit membrilor congregației.

Dl Dr. Ioan Suciu ia cuvântul. D-sa spune că din raportul respectiv se poate convinge ori și cine, că e enormă greutatea apăsătoare asupra poporului prin întocmirea dărilor și mai ales prin dările suplimentare care se aruncă asupra poporului. Mai ales darea pe pământ, pelângă darea ce o

plătește omul la stat, întreit îngreunează poporul.

Din expunerile raportului d-lui vicecomite se vede că îngreunarea aceasta a ajuns la cel mai desastroos grad. Poporul e ruinat cu desăvârșire, pentru a-și face domniul plată, slujbe, podoabe, etc. Nu se mai poate suporta această stare de lucruri; zi de zi e îngreunat, e îndatorat, se vinde băncilor, pentru a plăti darea. Azi mâne — spune vorbitorul, procedând tot în modul acesta, soarta comitatului nostru va ajunge ca aceea a comitatului Ugocsa, unde Kazarii au ajuns stăpâni.

Raportul tipărit, dealtfel o bună inovațiune, trebuie să servească pentru a se trage consecvențele din datele ce în el se presintă. Prin exploatarea, care se întvede din paginile raportului, se va distruge întreagă puterea elementelor constitutive ale comitatului. Dl viceșpan să nu se mulțumească numai cu a face dări de seamă statistice, ci să pătrundă în popor, și să caute a dezvoltă o lucrare efectivă în favorul salvării lui. În numele patriei, Românilor i-se ia din gură ultima bucată. Cu toate acestea, poporul român nu pleacă în America, căci își iubește pământul strămoșesc. Stăpânirea e deci datoare a se îngriji de a se îndrepta lucrurile. Acestor considerațiuni necorăspunzând raportul, nu-l primește.

Dl vice-comite *Dálnoky Nagy Lajos*, răspunde că folosul pactic al raportului va fi, că pe baza datelor se va ține seamă la întocmirea bugetelor, pentru a se face tot posibilul ca să nu se mai ridice peste putință impozitele.

Dl comite-suprem *Urban Iván*, vorbește în același sens.

Dl *Suciu* reflectând cere, ca să se declare, ca îndată ce procentul de impozit se ridică până la 100 % să se oprească ori-ce sporire. Și peste tot, să se facă un studiu serios cum să se pună capăt risipei, și să se asigure traiul țăranului.

(Ședința urmează).

Felurimi.

Impotriva somnului. Patru ore de somn! iată devisa draconică a unei ligi ce s'a format de curând în Chicago. Adio, deci delicii ale somnului, adio visurile fericite care se înlănțuiau în timp de opt și zece ore. — Morfeu nu va mai cuprinde în brațele sale decât patru ore pe locuitorii mar-lui și febrilului oraș al Americii.

Timpul e badi — așa spun locuitorii Nouei lumi, și deci cu cât se doarme mai mult, cu atât se perde mai mult și Americanul, spirit emiașamente practic, nu voeste să piardă nimic.

Orientalul tembel, care dela somnoiența zilei trece la somnul desăvârșit al nopții, poate dormi, ori-cât va vroi, poate visa în pace huriile lui Mohamed și riurile de lapte și muni de pilaf promiși — dar Americanul pentru care vieța viitoare e un moft și numai vieța actuală e fapt pozitiv, nu are timp să doarmă.

Membrii noii ligi ce s'a constituit în Chicago au jurat să îndeplinească condițiile severe ale ligii și să obișnuiească pe copii să nu doarmă mai mult de patru ore. Ca oameni practici însă Americanii trebuiau să se întrebă dacă numai patru ore de somn sunt suficiente, dacă un repaus atât de scurt e îndestulător pentru odihna omului, atât de frământat de o vieță febrilă, cum e vieța marelui oraș.

Au fost oameni cari au durmit puțin. Mirabeau, Schiller, Frederic cel Mare, Humbold și Napoleon durmeau foarte puțin

și se mulțumeau cu cinci sau șase ore de somn. Este adevărat că Napoleon se mulțumea une-ori cu patru ore de somn, după cum este adevărat că după înfringerea dela Aspern a căzut într'un somn care a ținut trei-zeci și șase de ore.

Trebuința somnului însă, după demonstrațiile științei, variază după temperamentul, constituția fizică și obiceiurile individului.

Sunt indivizi cari au nevoie de opt ore de somn, în mare parte din cauza constituțiilor sensibile pe care emoțiile le obosesc. Alții se pot mulțumi cu șase ore de somn, iar unii numai cu patru ore.

Ori-cât de multă nevoie de timp ar avea americanii, tocmai din cauza multiplelor ocupații și a vieții lor febrile, au mai multă nevoie de somnul care să repare ravagiile unei zile de muncă excesivă.

Patru ore de somn! pare o deviză menită să rămână un vis al unor oameni cari voesc să se scape cu ori-ce preț de vise.

Cum se sporesc Evreii? Conform anuarului statistic oficial al Vienei, în 1890 erau în Viena 112,000 de Evrei. Cu zece ani mai târziu, 1900, aceasta cifră se urcase deja la 146,136. Evreii din Viena s'au sporit deci în zeceani cu 34,000 de suflete (de trei ori mai mare sporiu de cât la populația creștină). În 1896 cercetau gimnaziile din Viena 1483 copii evrei; în 1899 deja 1810, — și totuși liga israelită s'abiară în gura mare, că Evreii sunt persecutați în capitala austriacă.

ULTIME ȘTIRI.

Răsboiul sud-african.

Haga, 25 Ianuarie. *Kitchener* a făcut noui încercări de pertractări cu burii, pentru încetarea ostilităților. Comandanții burii au declarat că condițiunea neapărată și singură a încheierii păcii este independența statelor bure. *Delarey* a declarat că va continua răsboiul până la cel din urmă om.

Haga, 25 Ianuarie. În cercurile militare de-aci a sosit știrea că Burii se întăresc din ce în ce mai mult în Capland. Intre afrincaderi răscoala se întinde din ce în ce mai mult. Din Septembrie până în Noemvrie Burii au câștigat 12 biruințe, despre cari *Kitchener* n'a raportat nimic.

Proclamația principelui Karageorghevic.

Belgrad, 25 Ianuarie. Din Geneva a sosit aici știrea, că principele *Petre Karageorghevic* a tipărit o proclamație adresată poporului Sârb. Guvernul a luat măsurii ca proclamația să fie confiscată.

Editor **Aurel Popovici Barcianu.**
Red. respons. **Ioan Russu Șirianu.**

Insertiuni și reclame.

Hotel „VAS”

cafenea, restaurant și berărie.

Locul de întâlnire al inteligenței române din loc și din provincie, unde se găsește cu prețul cel mai avantajos *mâncări de casă, vin excelent și bere Dreher*. Un prânz de 3 plase 1 coroană.

Oaspeților dela hotel le stă la dispoziție, pentru ori-ce tren care sosește sau pleacă, *omnibus sau trăsură*.

Prețul camerelor este, dela 1 cor. 60 fl. în sus.

Curățenie exemplară, pe lângă asigurarea unui serviciu ireproșabil.

Roagă prețiosul sprigiu.

685 7— Cu deosebită stimă

Veduva **Duffner Jozsef.**

Banca generală de asigurare mutuală.

„TRANSILVANIA“

IN SIBIIU.

asigurează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. în contra primejdiei de foc și de explozivi; clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobile ș. a.;

2. pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri în cazul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Deslușiri se dau, și oferte de asigurări se primesc din comitatele: Arad, Bichis, Bihor, Ciănad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal

Agentura principală din Arad.

Strada (Széchenyi Nr. 1. casa dlui avocat Dr. Virgil Bogdan etagiul II.) precum și prin agenturile cercuale și speciale.

428 — 67

„Mureșanul“

institut de credit și economii, societate pe acii în
MARIA-RADNA.

Fundat și deschis în 15 Noemvrie 1897.

Capital social fl. 40.000, în 400 acții de fl. 100.

Acordă: credite personale pe cambii; credite pe cambii cu acoperire ipotecară; credite pe obligațiuni cu scadență până la fl. 50; și împrumuturi pe amanete și efecte publice.

Primește: depuneri de bani spre fructificare, după cari institutul plătește contribuția erarială; ear' deponenții primesc după bani depuși până la 1000 5% de la 1000 în sus 6% interese.

569 — 45

Direcțiunea.

Cel mai plăcut și cel mai bun preparat pentru văpsirea părului este

MELANOGENE

de culoare neagră și brunetă. — În timp de câteva minute prin acest excelent și nestricăcios preparat se pot văpsi în culoare neagră sau brunetă: părul, barba și mustața. — Această culoare e permanentă și nu se poate deosebi de culoarea naturală; nu se murdărește și nu se poate spăla nici cu săpun nici cu apă caldă.

E nestricăcios și întrebuințarea e foarte simplă. Prețul preparatului e: 2 cor. 80 fileri. Preparatul, care

face părul blond,

ori-cărul păr, în câte-va minute, îi dă atât de plăcuta culoare blondaurie, în colorarea inului, cenușie sau de ori-ce culoare dorită, fără-ca să atace părul. — Prețul: o sticlură 1 cor., o sticlură mare 2 coroane.

Poftiți a fi cu atențiune la marca de patentă!

TEA HAJDU

este un preparat probat în nenumărate cazuri pentru boale de pept și plămâni.

Se poate folosi cu cel mai bun succes în contra tusei, durerii de gât, răgușelii, în contra tusei măgărești, îngreșării, în contra tuturor boalelor de pept; în contra îmbolnăvirii de gât, laringe, plămâni, în contra respirațiunii grele, a boalei de pept și a astmei etc.

Prețul: 50 fileri.

608 1—

SPIRT CONTRA REUMEI

(spiritu „Mankós“)

se vinde în preț de 1 coroană.

S'a dovedit ca un preparat excelent în cazuri de boale de: reumă, de cangrenă, amorțirea mușchilor, dureri de nervi, de crucea spinării, de junghiuri, paralizii, amorțea de mușchi și vine, precum și pentru înviorarea pielii etc. La slăbire din pricina bătrâneții, precum și la oboselile turiștilor, înainte și după ture mai lungi, ajută mult prin ungerea (frecarea) cu acest preparat (numa! în exterior). S'a probat în cazuri nenumărate.

Gutori FÖLDES KELEMEN,

apotecă și laborator chimic

Telefon 111.

în ARAD.

Telefon 111.

HOFFMANN SÁNDOR

Prăvălie de mode și magazie de tepich.

„La Rândunica“.

ARAD. (Edificiul teatrului).

Telefon Nr. 10.

Telefon Nr. 10.

Principiul meu este să realizez un mare comerț cu prețuri ieftine și solide.

TÂRGUELI DE CARNEVAL

Prețuri ieftine, fără concurență!

In marele meu magazin atât mărfurile mai fine, cum și cele de mai puțin preț, se vând cu preț redus, ca de ocazie 200 metri flanelă și barchet, resturi, se vând cu prețul jumătate.

Ocaziune!

1 frumos sort de batist 27 cr.

1 frumoasă bluză de flanel, modernă 95 cr.

1 metru barchet bun, de spălat 19 cr.

Ocaziune!

1 metru Lodea cu lățime dublă 48 cr.

1 păreche mănusi de iarnă foarte bune 25 cr.

3 părechii ciorapi americani, pentru bărbați sau femei, numai un floren.

1 roulot (vig) pânză de Zips, 5 floreni 50 cruceri.

597 — 40

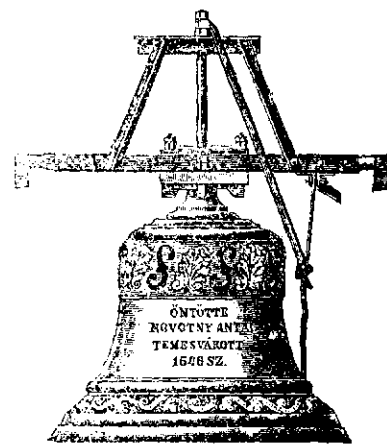
Mostre trimit în provincie punctual.

Premiat cu medalia cea mare mîtenară la expoziția din Budapesta în 1896

Turnătoria de clopote și de metal
a lui

Antoniou Novotny

în Timișoara-Fabric,

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provăzute cu adjuștări de fer bătut, construite spre a le întorci cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lătura prin ceca-ce sunt mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

Clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provăzute în partea un ton mai intensiv, mai adânc, și mai limpede mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, așa că un clopot patentat de 327 kg este egal în tonul unui clopot de 408 kg. patent după sistemul vechiu.

Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadjuștarea clopotelor vechi cu adjuștare de fer bătut. — ca și spre turnarea de toace de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.

Preț-curanturi ilustrate se trimit la cerere grătit și franco.

505 — 47